

HOE KOMT DE GEMEENTE SAMEN?

Welke kerk of gemeente moet ik kiezen?
Wat is een Bijbelse gemeente?

Wanneer mensen tot geloof komen, worden zij door deze daad automatisch lid van de Gemeente oftewel het "Lichaam van Christus". Een lokale gemeente moet hieraan natuurlijk voldoen en hiermee in overeenstemming leren. Dit artikel gaat in het bijzonder over het samenkomen van de lokale gemeente.

De Bijbel leert dat het goed is om samen met andere Christenen bij elkaar te komen om het Woord van God te bestuderen, van elkaar te leren, elkaar tot steun en troost te zijn, etc. De moeilijke keus waar een pas tot geloof gekomen mens voor staat is: welke kerk of gemeente moet ik mij bij aansluiten? Welke kerk is de juiste? Er zijn er immers zoveel! Er zijn er zelfs diverse die durven te beweren dat zij de 'enig ware' kerk (of geloofsgenootschap) zijn.

Ik kan u hier niet zeggen welke (lokale) gemeente 'de juiste' is. Dit hier uitspreken, voorzover dit al mogelijk zou zijn, is niet juist omdat per plaats een lokale gemeente kan verschillen. Een gemeente (behorend tot een groter kerkverband bijvoorbeeld) in de éne plaats kan een uitstekende gemeente van Jezus Christus zijn terwijl een gemeente in een andere plaats, behorend tot dezelfde denominatie, een toonbeeld van ontrouw, lauwheid en ongeestelijkheid kan zijn. We kunnen daarom, al zouden we willen, niet één denominatie of kerkgenootschap aanwijzen als zijnde de 'ware kerk'! Wat ik u wél kan zeggen is dat er wel een aantal criteria zijn waaraan u goede, Bijbelgetrouwe, gemeenten kunt herkennen. En, niet onbelangrijk, dat uw "gevoel" in dit geval zeer misleidend kan zijn. Een plaats waar wij ons als mens "prettig" voelen is helaas vaak een plaats waar de menselijke behoeften en verlangens centraal staan en niet het Woord van God.

Hoe kies je de juiste Kerk of Gemeente? Dé "ware kerk" bestaat niet, dat wil zeggen: er is geen enkele denominatie of stroming die deze claim kan waarmaken. Wél is er het allesomvattende Lichaam van Jezus Christus, dat bestaat uit wedergeboren leden uit kerken en stromingen over de hele wereld. Dát Lichaam van Christus is de enige Ware Kerk.

1. Criteria voor de samenkomst

Er zijn een aantal duidelijke criteria te vinden in de Bijbel waaraan de eerste Christelijke Gemeente voldeed. Als zij zich hieraan hielden en, ook later in de vroege Christelijke Gemeente in de honderden jaren er na, dan kan het niet anders dan dat deze criteria ook vandaag nog gelden. De Bijbel laat ons immers niet voor niets hierover het een en ander zien!

Het gebed

Een belangrijk onderdeel van de 'eredienst' van de eerste Gemeente was het gebed. Natuurlijk kunnen we ook bidden als we alleen zijn of tijdens een Bijbelstudie- of kringavond, maar gebed dient in de dienst of samenkomst van de Gemeente een belangrijke rol te vervullen. Met name de voorbede voor de leden onderling is belangrijk.

In de samenkomst dient dus ruimte en tijd te zijn voor de gebeden van de gelovigen, de aanwezigen. Zij mogen in vrijheid en zonder terughoudendheid hun hart voor God uitstorten.

Wel dient hierin m.i. enige orde te zijn. Om de beurt, niet te lang spreken zodat een ander ook de gelegenheid krijgt etc.

Avondmaal

Een gemeente dient het Avondmaal te vieren. Deze viering dient plaats te vinden tijdens de samenkomst. Er is in sommige kerken en gemeenten de mode ontstaan om tijdens 'kringavonden' avondmaal te vieren maar dit is onjuist en niet Bijbels. De eerste gemeente vierde elke zondagse samenkomst het avondmaal. Er zijn goede argumenten om dit daarom elke samenkomst te doen, maar het belangrijkste kenmerk is dat het Avondmaal een gebeuren is dat plaatsvindt op de dag der samenkomst, de zondag, zodat de gehele plaatselijke gemeente of 'vergadering' hieraan kan deelnemen. Handelingen 20:7.

Het avondmaal dient te worden gevierd met inachtneming van 1 Korinthe 11:17-34. Het is een gedachtenismaal, waarbij we de dood van de Here Jezus herdenken. Dit dient daarom met gepast respect te geschieden voor onze Here Jezus maar ook voor Zijn Lichaam, de Gemeente. Want een avondmaal waaraan mensen aanzitten die in zonde leven is een aanfluiting voor de Gemeente en dat niet alleen, doordat de gemeente één is in het Avondmaal, déélt de Gemeente in deze zonde!

Onderwijs

In de Gemeente dient onderwijs een belangrijke plaats -zo niet dé belangrijkste plaats- in te nemen. Uiteraard dient dit tijdens de samenkomst te geschieden door prediking van(uit) de Schriften. Maar een gemeente waarin ook op wekdagen gelegenheid is voor studie (bijbelstudie-avonden, kringavonden) verdient mijns inziens de voorkeur. De prediking c.q. het onderwijs dient Bijbels te zijn. De gemeenteleden dienen er door gesticht te worden. Met name voor de prediking geldt dat het Woord van God boven de menselijke verlangens, ideeën, gevoelens e.d. gaat! God's wil voor óns dient centraal te staan.

Lofprijzing

Niet alleen de voorbede is belangrijk in de gemeente. De Gemeente is een getuigenis ten opzichte van de Hemelse gewesten en zij doet dit mede door God "groot te maken": Vaak wordt gedacht dat "lofprijzing" betekent dat dit dient te gebeuren door zang, eventueel begeleid door een orgel, keyboard of zelfs een complete band ... maar, waar blijft ons dankgebed? Als we voorbede doen, verwachten we dat de Here zal horen en verhoren. Als Hij dat gedaan heeft, is het dan niet tijd om Hem (uitbundig) daarvoor dank te zeggen? Hoe vaak verzuimen we dit niet?

Lof en prijs (waarvan 'lofprijzing' komt) betekent niet anders dan dat we God lof geven en prijzen (waardering uitspreken) voor wat Hij heeft gedaan voor ons persoonlijk en voor de gemeente. Dát is God grootmaken, Zijn naam prijzen en zijn Heilige Naam "uit te roepen". Als getuigenis naar de wereld, naar de geesten, naar de engelen. Vgl. 1 Kronieken 16:4, Romeinen 1:25.

In het oude Israël gebeurde dit tevens met muziek en zang (vgl. bijvoorbeeld Psalm 7:18). Dans, drama en andere modeverschijnselen als "vlaggen" en dergelijke hebben géén Bijbelse grond en horen daarom niet thuis in de samenkomst. Dat wil niet zeggen dat een Christen niet zou mogen dansen, toneelspelen e.d.!

Muziek

Er zijn Christenen, broeders en zusters, die van mening zijn dat ook muziek niet in de eredienst hoort omdat dit "nergens zo vermeld is" in het Nieuwe Testament. Zij kiezen daarom voor ongebeleide samenzang. Natuurlijk is dit een standpunt waarvoor ik respect hebt, maar het is m.i. niet Bijbels dit als 'wet' af te wijzen. We moeten daarom hier verder op in gaan. Er zijn een aantal redenen aan te wijzen waarom muziek wél toegestaan is in de samenkomst.

1. De Joden waren zó gewend dat dit een onderdeel was van de Tempeldienst dat het mij lijkt dat het hiervan expliciet benoemen als onderdeel van de samenkomst helemaal nooit bij hen opkwam. Muziek hoorde er gewoon bij. Vergelijk in dit verband eens 2 Kronieken 5:13.
2. In Romeinen 15:7-13 schrijft Paulus over hoe we in de samenkomst met elkaar om dienen te gaan als gelovigen. Opmerkelijk is dat hij daar citeert uit het Oude Testament en let in het bijzonder op vers 9. Hij citeert "Daarom zal ik U loven onder de heidenen en uw naam met snarenspeel prijzen". In dit geval zal een citer of harp bedoeld zijn. Waarom zou Paulus juist dit geciteerd hebben als in de Gemeente muzikale begeleiding van de zang als ongewenst zou worden gezien? Dat zang en daarmee eveneens muzikale begeleiding een onmiskenbaar onderdeel van de eredienst is, is verder duidelijk uit onder andere Kolossenzen 3:16 e.v.a. plaatsen.

Belangrijk is dat de muziek ondersteunend dient te zijn voor de gemeentelijke zang en deze niet overheerst. Ook moet de zangdienst, met of zonder muziek, géén centrale of overheersende plaats krijgen in de samenkomst. De **centrale plaats is voor de Schrift** en de verkondiging daarvan alsmede de voorbede en dankzegging. Kolossenzen 3:16 maakt ook duidelijk welke liederen er gezongen moeten worden, namelijk liederen die de gemeente leren en terechtwijzen en God dank brengen.

2. Overige kenmerken van een Bijbelse Gemeente

Doop

De doop dient op- en volgens de Bijbelse manier te worden bediend. Doop en Avondmaal zijn de enige "uitwendige" tekens die de Gemeente kent. Het zijn géén sacramenten dat wij er door zouden kunnen worden behouden. Daarom ook dat wij ze niet "heilig" kunnen of mogen noemen. Maar beiden zijn wél door de Here Jezus zélf ingesteld! Daarom dienen we ook in de zaak van de doop, als gemeente, gehoorzaam te zijn aan God's Woord!

Dag van samenkomst

Er zijn er die van mening zijn dat de Christenen de sabbat dienen te houden. Dit is een onjuiste gedachte. De Bijbel leert zonneklaar dat de dag waarop de Christenen samenkwamen de éérste dag der week was, de zondag. De zondag is echter géén "geheiligde dag" voor de Christenen, zoals de sabbat dat voor de Joden was. Romeinen 14:5, 6 is hierin een belangrijke sleutel. Als gelovigen zijn we vrij een 'dag waar te nemen' oftewel de sabbat te houden of andere dagen te herdenken maar we mogen het niet als regel stellen voor andere gelovigen. Een ieder heeft daarin zijn éigen geweten te volgen. De dag van de samenkomst is en moet echter de zondag zijn.

Gezond financieel beleid

Het klinkt wellicht vreemd maar ook op financieel gebied is de Bijbel duidelijk. Een transparant financieel beleid is daarom een belangrijke vereiste. Wordt in een gemeente door voorganger(s) en oudsten een beleid gevoerd dat grotendeels verborgen blijft voor de leden, dan is er bijna altijd sprake van financiële malversaties. Is er sprake van voortdurende financiële druk? Geen openheid van zaken? Dan is dit een teken van "geestelijke onvolwassenheid" bij de leiders, in het beste geval...

De leden van een gemeente houden de gemeente in stand door vrijwillige gaven. Het houden van een collecte is tevens niet noodzakelijkerwijs een onderdeel van de eredienst. In 1 Korinthe 16 lezen we (vers 1, 2) dat Paulus zegt dat men moet doen wat ook in Galatië de gewoonte is: "elke eerste dag der week legge ieder uwer naar vermogen thuis iets weg en hij spare dit op". Hier is dus géén sprake van een collecte tijdens de dienst.

Uit de beschrijving van de wijze van samenkomen van de eerste gemeenten kunnen we eveneens opmaken dat het géén deel vormde van de eredienst en/of tijdens de dienst plaatsvond maar na afloop.

Het doel van deze collecte of inzameling was ook niet het in stand houden van het "instituut" kerk of de salarissen van predikanten en andere ambtsdragers, nee: het was voor de diakonie! De (totaal verarmde) gemeente in Jeruzalem werd daardoor in hun levensonderhoud bijgestaan. Daarnaast kennen we diakonie in de eigen gemeenten - het Nieuwe Testament bevat diverse voorbeelden hiervan (denk bijvoorbeeld aan Dorkas).

Gemeenten die de leden tienden (moreel) verplicht opleggen zijn on-Bijbels bezig. De gift was "naar vermogen". Dus wat je kon missen! En tevens was het vrijwillig! Het in stand houden van een gemeente kost geld, natuurlijk. Er moet bijvoorbeeld een plaats van samenkomst gehuurd worden, er dienen onkosten te worden vergoed aan sprekers of Bijbelonderwijzers - hoewel het de voorkeur geniet er voor te zorgen dat binnen de eigen gemeente er broeders zijn die deze taken op zich nemen. Daarnaast hebben Evangelisten recht op levensonderhoud aangezien zij niet kunnen werken voor een inkomen omdat zij fulltime voor de Heer werken.

3. Zo'n gemeente is hier niet!

Mocht u constateren dat een dergelijke gemeente in uw dorp of stad (regio) niet bestaat, wat niet uitzonderlijk is, dan kunt u gaan zoeken in een wijdere omtrek natuurlijk. Maar, .. wat houdt u tegen om, eventueel samen met gelijkgestemde gelovigen, samen te komen rondom het Woord? Eventueel aan huis? De eerste Christenen kwamen ook in alle eenvoud samen om te bidden, zingen, het avondmaal te vieren en het Woord van God samen te bestuderen. Wanneer ergens een gemeente -eventueel aan huis- wordt begonnen welke de Bijbelse principes hanteert en waar Bijbelse verkondiging centraal staat kan het niet anders dan dat deze gemeente (uiteindelijk) gezegend zal worden en zal gaan (uit)groeien tot een 'volwaardige gemeente'.

Mocht u niet de vrijheid hierin hebben of u zelf niet capabel achtten om een gemeente te leiden, want lang niet iedereen is hiertoe in staat, dan kan ik u de suggestie doen een voorganger of raad van oudsten van een andere gemeente uit te nodigen om u te helpen gemeentestichting in uw regio te verwezenlijken. Zelf kunt u dan de praktische voorwaarden scheppen zoals bijvoorbeeld ruimte voor samenkomen, financiële organisatie, etc. Zorg er tevens voor dat alles niet op één persoon "draait". Als u wegens omstandigheden verhinderd bent, noodgedwongen moet verhuizen of iets dergelijks moet de gemeente niet ophouden te bestaan!

4. Tot slot

Deze opsomming is niet uitputtend. Er zijn, vanuit de Schrift, meer criteria te noemen wellicht maar dat zijn voornamelijk inhoudelijke criteria op het gebied van het onderwijs en de prediking. Met dit artikel heb ik slechts een aantal hoofdlijnen willen neerleggen. Voor het overige dient u zélf de gemeente welke u bezoekt of wilt gaan bezoeken te toetsen aan de Schriften. Let hierop dat vorm nooit belangrijker mag zijn dan de inhoud en dat uw gevoel absoluut géén maatstaf is!